

**Στηρίζοντας την επιχειρηματικότητα στην περιφέρεια: Ο ρόλος του
Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης (ΕΤΕΠ-Κ)**

Αρτέμης Σαϊτάκης
Διευθυντής ΕΤΕΠ-Κ
Βασιλικά Βουτών, Τ.Θ. 1447, 71110 Ηράκλειο, www.stepc.gr
Τηλ. 2810 391908, e-mail : saitakis@stepc.gr

1. Εισαγωγή

Το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης (ΕΤΕΠ-Κ) δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Ιδρύματος Τεχνολογίας Έρευνας ΙΤΕ το 1993. Ο ρόλος του ΕΤΕΠ-Κ είναι να προωθήσει τη δημιουργία ενός τρίτου πόλου ανάπτυξης στο νησί, πέρα από τον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό. Το Πάρκο συνεργάζεται στενά με τα ερευνητικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις και στοχεύει στο να λειτουργήσει σαν μια Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη τεχνολογιών και μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων στους τομείς της Βιοτεχνολογίας, Μικροηλεκτρονικής και Εφαρμογών Λείζερ, Τηλεπικοινωνιών, Τηλεϊατρικής, Τηλεματικής, Ιατρικών Συσκευών, Τουρισμού και υπηρεσιών. Οι τομείς αυτοί αποτελούν τομείς αιχμής του ΙΤΕ και των Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Κρήτης. Το ΕΤΕΠ-Κ λειτουργεί σε δύο κτίρια 4000 τ.μ. με περισσότερα από 100 γραφεία και 12 εργαστήρια και στεγάζει τη στιγμή αυτή 25 μικρές εταιρείες κυρίως τεχνολογικού χαρακτήρα. Υπάρχει επίσης γραφείο του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και Τράπεζα. Το ΕΤΕΠ-Κ βρίσκεται σε μια προνομιούχα περιοχή κοντά στο Ηράκλειο, το οικονομικό κέντρο του νησιού. Απέχει περίπου 12 χλμ από το διεθνές αεροδρόμιο του Ηρακλείου και 4 χλμ από την παραλία που συγκεντρώνει μεγάλη τουριστική κίνηση.

Η Εταιρεία Διαχείρισης και Ανάπτυξης του ΕΤΕΠ-Κ είναι μια ιδιωτική ανώνυμη εταιρεία που ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 1993 με μετοχικό κεφάλαιο 206858 €. Το ΙΤΕ και η Τράπεζα Πειραιώς είναι τη στιγμή αυτή οι μεγαλύτεροι μέτοχοι (περίπου 30 % έκαστος) της εταιρείας με 22 μικρομετόχους. Το Πάρκο διοικείται από μια μικρή ομάδα ειδικών που διαθέτει ευρεία επιστημονική και επιχειρηματική υποδομή.

2. Εγκατάσταση στο ΕΤΕΠ-Κ

Το ΕΤΕΠ-Κ προσφέρει χώρους και υποστήριξη σε μικρές καινοτόμες επιχειρήσεις που βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξης τους ή φιλοξενεί Τμήματα Έρευνας και Ανάπτυξης υφιστάμενων επιχειρήσεων, οι οποίες επιδιώκουν τη συνεργασία με το ΙΤΕ ή τα Ακαδημαϊκά ιδρύματα στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και δραστηριότητες του ΙΤΕ που αναπτύσσουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Τα κριτήρια επιλογής για την αποδοχή εγκατάστασης μιας εταιρείας στο ΕΤΕΠ-Κ περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

- Ομολογία μεταξύ των προσφερόμενων υπηρεσιών και των απαιτήσεων των αιτούντων
- Επιχειρηματικό σχέδιο που καλύπτει στόχους, πληροφορίες για την αγορά, τον ανταγωνισμό, τους πελάτες, το κόστος ανάπτυξης, το μάρκετινγκ και προβλέψεις χρηματοροών
- Ύπαρξη ανταγωνιστικής τεχνογνωσίας
- Δυνατότητες Έρευνας και Ανάπτυξης και συνεργασίες με το ΙΤΕ και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα

- Ικανότητες της ομάδας διοίκησης σε ερευνητικό και επιχειρηματικό επίπεδο
- Προσωπική δέσμευση της ομάδας διοίκησης

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το ΕΤΕΠ-Κ είναι τεχνολογικές και διοικητικές. Ορισμένες απ' αυτές όπως ηλεκτρικό, νερό, φύλαξη, συντήρηση, χώροι στάθμευσης, χρήση Internet και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χρήση αιθουσών συναντήσεων, φαξ, φωτοτυπικού κ.α. παρέχονται δωρεάν. Επιπλέον παρέχεται γραμματειακή υποστήριξη και πληροφόρηση σχετικά με τρέχοντα προγράμματα, εκδηλώσεις ενδιαφέροντος κλπ. Το κόστος χρήσης των χώρων είναι περίπου το μισό απ' αυτό της τοπικής αγοράς.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από το ΕΤΕΠ-Κ, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ

- Πρόσβαση σε ερευνητικά προγράμματα και ερευνητικές ομάδες
- Πρόσβαση σε ερευνητική υποδομή και ειδικά όργανα υψηλής τεχνολογίας
- Πρόσβαση σε δίκτυα, τράπεζες πληροφοριών και βιβλιοθήκες
- Προγράμματα επιμόρφωσης και εξειδίκευσης
- Προγράμματα τεχνικής κατάρτισης και εξοικείωσης με νέες τεχνολογίες
- Άμεση γειτνίαση με το ερευνητικό και φοιτητικό προσωπικό των Πανεπιστημίων & Ερευνητικών Ιδρυμάτων

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ

- Δυνατότητα συνεργασίας για συμμετοχή σε Εθνικών και Κοινοτικών προγράμματα
- Πρόσβαση σε εργαστήρια υψηλής τεχνολογίας
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες διάχυσης Τεχνολογίας
- Κατασκευή Τεχνολογικών Πρωτοτύπων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ

- Έρευνες αγοράς, υπηρεσίες μάρκετινγκ
- Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και Internet
- Γενική γραμματειακή υποστήριξη και πληροφορίες
- Ταχυδρομική εξυπηρέτηση
- Αίθουσες συνεδριάσεων και συνεδρίων
- Υπηρεσίες γενικής ασφάλειας
- Χρήση του λογότυπου του Πάρκου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ

- Υποστήριξη για πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου
- Λογιστικές – φοροτεχνικές υπηρεσίες
- Τραπεζικές και εκτελωνιστικές υπηρεσίες

ΝΟΜΙΚΕΣ

- Νομική κάλυψη συμβολαίων
- Υπηρεσίες κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών και διαχείρισης διανοητικής ιδιοκτησίας

3. Στρατηγικοί στόχοι του ΕΤΕΠ-Κ

Το ΕΤΕΠ-Κ έχει 4 στρατηγικούς στόχους:

3.1. Μεταφορά Τεχνολογίας

Η αξιοποίηση των και η μεταφορά των ερευνητικών αποτελεσμάτων από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα στη βιομηχανία είναι ο κύριος στόχος του ΕΤΕΠ-Κ. Το Κέντρο Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΚΜΤ) του ΕΤΕΠ-Κ που αποτελεί σύνδεσμο με τις επιχειρήσεις, χρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) η οποία υποστηρίζει ενεργά τα Ελληνικά Τεχνολογικά Επιστημονικά Πάρκα. Οι δραστηριότητες του ΚΜΤ περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων :

- Υπηρεσίες συμβούλων επιχειρήσεων
- Τεχνοδιαγνώσεις επιχειρήσεων
- Ανεύρεση συνεργατών
- Επιχειρηματικός Σχεδιασμός
- Έρευνα Αγοράς
- Τεχνολογική Πληροφόρηση
- Οργάνωση εξειδικευμένων συναντήσεων εργασίας, κλπ

Οι εγκαταστάσεις του ΕΤΕΠ-Κ στο Ηράκλειο

3.2. Προσέλκυση επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων

Το Πάρκο ενθαρρύνει τις μικρές καινοτόμες επιχειρήσεις να εγκατασταθούν στο ΕΤΕΠ-Κ και να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται καθώς και τις δεξιότητες και την τεχνογνωσία που υπάρχει. Ο ρόλος του είναι να δημιουργήσει ένα «Καινοτόμο Περιβάλλον» και να συνδέσει την ερευνητική και τεχνολογική ανάπτυξη με την αντίστοιχη περιφερειακή. Το Πάρκο λειτουργεί σαν μια «Θερμοκοιτίδα» νέων ιδεών, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη μικρών νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας, προερχόμενες κυρίως από το Πανεπιστήμιο και το ΙΤΕ, καθώς και επιχειρήσεις από την περιφέρεια ή ξένες, με καινοτόμο χαρακτήρα.

3.3. Προώθηση των προϊόντων του Πάρκου

Με μια σειρά από δραστηριότητες, προωθείται η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην αγορά. Το Πάρκο παρέχει τεχνολογική υποστήριξη στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων μάρκετινγκ για την προώθηση των προϊόντων των μελών του. Αντίστοιχα προωθείται η ανάπτυξη δράσεων ηλεκτρονικού εμπορίου, η συμμετοχή σε εκθέσεις, σε δίκτυα κλπ.

3.4. Ανάπτυξη Κέντρου Μάθησης

Η δραστηριότητα αυτή εστιάζεται στην επιμόρφωση στελεχών επιχειρήσεων κυρίως σε νέες τεχνολογίες. Το ΕΤΕΠ-Κ οργανώνει σε συνεργασία με άλλους φορείς εξειδικευμένα σεμινάρια που αφορούν την επιμόρφωση στελεχών επιχειρήσεων σε θέματα διαχείρισης καινοτομίας, ποιότητας, τεχνικές διοίκησης, διαχείρισης διανοητικής ιδιοκτησίας κλπ.

4. Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων

Μεθοδολογική προσέγγιση

Εξαιτίας της περιορισμένης ζήτησης τεχνολογικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια της Κρήτης που οφείλεται αφ' ενός στη δομή του παραγωγικού ιστού και αφ' ετέρου στην έλλειψη ενημέρωσης του ιδιωτικού τομέα για τις δυνατότητες που υπάρχουν, το ΙΤΕ προώθησε την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε τομείς που έχει διεθνώς ανταγωνιστική τεχνολογία, σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και επενδυτικούς φορείς, ανάλογα με την περίπτωση.

Έτσι, τη στιγμή αυτή, όσον αφορά τη μεθοδολογία που ακολουθείται για την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων από το ΙΤΕ, υπάρχουν οι παρακάτω 4 προσεγγίσεις:

A. Δημιουργία εταιρείας με χρηματοδότηση από ιδιωτικές επιχειρήσεις

Στην περίπτωση αυτή το ΙΤΕ συνεργάζεται με ιδιωτικές επιχειρήσεις, τράπεζες κλπ για τη δημιουργία της νέας επιχείρησης, στην οποία έχει ένα ποσοστό συνήθως μειωθητικό, έναντι τεχνολογίας την οποία παρέχει. Τέτοιο παράδειγμα είναι η εταιρεία FORTHnet ΑΕ, (www.forthnet.gr) η οποία δημιουργήθηκε με αρχικούς μετόχους το ΙΤΕ και τις ΜΙΝΩΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΕ. Στη συνέχεια συμμετείχε η Τράπεζα Ανάπτυξης Κύπρου ενώ από το Σεπτέμβριο του 2000, η εταιρεία έχει εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

B. Δημιουργία εταιρείας με χρηματοδότηση από Κεφάλαια Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital)

Στην περίπτωση αυτή, η χρηματοδότηση της επένδυσης γίνεται μέσω εταιρείας Venture Capital ενώ το ΙΤΕ συμμετέχει με μειωθητικό ποσοστό, με παροχή τεχνολογίας την οποία διαθέτει το Ίδρυμα είτε με τη μορφή πατέντας ή άλλη μορφή. Παραδείγματα τέτοιων επιχειρήσεων είναι η ΜΙΝΟΣ BIOSYSTEMS (www.minosbiosystems.com) που χρηματοδοτήθηκε από Βρετανική εταιρεία Venture Capital και η FORTH Photonics ΑΕ (www.forth-photonics.gr) που χρηματοδοτήθηκε από την Εθνική Επιχειρηματικών Συμμετοχών, θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας.

Γ. Επιχειρηματική δραστηριότητα από εργαστήριο Ινστιτούτου του ΙΤΕ

Ορισμένα Ινστιτούτα του ΙΤΕ αναπτύσσουν δραστηριότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν επιχειρηματικά ενώ υπάρχουν και εργαστήρια τα οποία λειτουργούν υποστηρικτικά, παρέχοντας υπηρεσίες προς τα Ινστιτούτα. Στην περίπτωση αυτή, το εργαστήριο λειτουργεί αυτόνομα και συντηρείται από τα έσοδα του, ενώ αν υπάρξει ενδιαφέρον από ιδιώτες, μπορεί η δραστηριότητα αυτή να μετατραπεί σε ανεξάρτητη επιχείρηση. Τέτοια παραδείγματα είναι τα εργαστήρια ΜΙΝΟΤΕΧ (παραγωγή και πώληση ενζύμων DNA/RNA και προϊόντων Βιοτεχνολογίας (www.minotech.gr) και ΜΙΚΡΟΧΗΜΕΙΑΣ (παραγωγή ολιγονουκλεοτιδίων και αλληλούχιση DNA) (www.microchem.gr)

Δ. Ανάπτυξη εταιρείας στο ΕΤΕΠ-Κ

Στην περίπτωση αυτή, η εταιρεία δημιουργείται από εργαζόμενους στο ΙΤΕ ή φοιτητές ή απόφοιτους του Πανεπιστημίου και εγκαθίσταται στο ΕΤΕΠ-Κ όπου υποστηρίζεται η ανάπτυξη της. Συνήθως παρέχεται τεχνολογική υποστήριξη από τα εργαστήρια του ΙΤΕ ή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τέτοιες επιχειρήσεις έχουν ιδρυθεί από μέλη του ΙΤΕ καθώς και από φοιτητές ή απόφοιτους του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί μικρές εταιρείες από φοιτητές και απόφοιτους ενώ με την υποστήριξη του προγράμματος Καινοτόμων Ενεργειών της Περιφέρειας Κρήτης (CRINNO, Innovative Actions Programme) χρηματοδοτήθηκαν 10 φοιτητές στο Ηράκλειο (Πανεπιστήμιο Κρήτης & ΙΤΕ) και 10 στα Χανιά (Πολυτεχνείο Κρήτης) για την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων και την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων (έργο

Επιχειρηματικότητα Φοιτητών Πανεπιστημίων, UNISTEP). Κάποια από τα σχέδια αυτά είναι στη φάση της δημιουργίας νέας εταιρείας. Η υποστήριξη της φοιτητικής επιχειρηματικότητας θα συνεχιστεί μέσω του νέου προγράμματος «Πόλος Καινοτομίας Κρήτης» που θα υλοποιηθεί τα επόμενα 2 χρόνια.

5. Συμμετοχή σε προγράμματα και διεθνείς συνεργασίες

Το ΕΤΕΠ-Κ έχει συμμετάσχει και συμμετέχει σε πολλά εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, σε συνεργασία με άλλα Τεχνολογικά Πάρκα, φορείς Μεταφοράς Τεχνολογίας, Ερευνητικά Ιδρύματα, Πανεπιστήμια, Αναπτυξιακές Εταιρείες κλπ. Έπαιξε σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση περιφερειακών προγραμμάτων καινοτομίας (RITTS Κρήτης, Πρόγραμμα Καινοτόμων Ενεργειών CRINNO) και συνεργάζεται με φορείς από νησιωτικές περιφέρειες σε προγράμματα καινοτομίας και περιφερειακής ανάπτυξης. Σήμερα, συμμετέχει σε 10 έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ με συνεργάτες από όλες τις χώρες της ΕΕ.

Είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Τεχνολογικών Πάρκων (International Association of Science Parks, IASP) και της Ένωσης Ελληνικών Τεχνολογικών Επιστημονικών Πάρκων (ENETEΠ).